IX kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **KOMISJI SPRAW ZAGRANICZNYCH**
(NR 21)
z dnia 24 września 2020 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Spraw Zagranicznych (nr 21)

24 września 2020 r.

Komisja Spraw Zagranicznych, obradująca pod przewodnictwem posła **Marka Kuchcińskiego (PiS)**, przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła:

– zaopiniowanie dla Komisji do Spraw Kontroli Państwowej Sprawozdania z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2019 roku (druk nr 522) w zakresie działania Komisji.

W posiedzeniu udział wziął **Dariusz Zielecki** p.o. dyrektor Departamentu Administracji Publicznej Najwyżej Izby Kontroli.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Marcin Chorzewski**, **Piotr Babiński**, **Artur Kucharski** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Marek Kuchciński (PiS):

Otwieram posiedzenie Komisji Spraw Zagranicznych. Witam wszystkich państwa obecnych na sali i będących w połączeniu zdalnym. Witam przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli pana dyrektora Dariusza Zieleckiego i pozostałych gości przybyłych na nasze posiedzenie.

Porządek dzienny obejmuje rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji do Spraw Kontroli Państwowej sprawozdania z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2019 roku, druk nr 522, w zakresie działania Komisji. Informuję, że posiedzenie zostało zwołane przez marszałek Sejmu na podstawie art. 198j ust. 2 regulaminu Sejmu i będzie prowadzone z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej, umożliwiających porozumiewanie się na odległość. Informuję również, że zgłoszenia do zabrania głosu w dyskusji przez posłów należy wysyłać pod adres email: ksza@sejm.gov.pl.

W celu uczestniczenia w dyskusji należy zalogować się w aplikacji Polcom. Dane dostępowe otrzymali państwo w poczcie elektronicznej. Jednocześnie informuję, że posłowie, członkowie Komisji, obecni na sali obrad, głosują przy użyciu urządzenia do głosowania za pomocą legitymacji poselskich. Wówczas nie logujemy się w systemie komunikacji elektronicznej i nie używamy tabletu. Proszę członków Komisji o zalogowanie się do systemu głosowania i naciśnięcie dowolnego przycisku: za, przeciw, wstrzymanie się, w celu potwierdzenia obecności. Informuję, że w systemie zalogowało się 19 posłów, zatem mamy kworum i możemy przystąpić do pracy na posiedzeniu.

Przystępujemy do rozpatrzenia sprawozdania z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2019 r., druk nr 522. Proszę o zabranie głosu przedstawiciela NIK pana dyrektora Dariusza Zieleckiego.

P.o. dyrektor Departamentu Administracji Publicznej Najwyżej Izby Kontroli Dariusz Zielecki:

Dziękuję, panie przewodniczący. Wysoka Komisjo, prezentowane sprawozdanie składa się z sześciu rozdziałów, w których omówiono organizację wewnętrzną oraz wykonanie budżetu NIK, a także, co jest istotne z merytorycznego punktu widzenia, podstawowe dane z działalności kontrolnej NIK wraz z omówieniem realizacji zadań państwa w świetle naszej kontroli.

Powiem krótko o statystyce. W 2019 r. w ramach 195 tematów przeprowadziliśmy 2166 kontroli jednostkowych w 1174 podmiotach. Adresaci wystąpień pokontrolnych zgłosili zastrzeżenia do ocen, uwag i wniosków zawartych w 303 wystąpieniach. Sejmowi

przedłożono 202 informacje o wynikach kontroli, w tym 97 informacji z kontroli budżetowych.

Rozdział trzeci sprawozdania, w którym przedstawiono realizację zadań w świetle kontroli NIK w okresie objętym sprawozdaniem NIK, w szczególności skupiał się na kontrolowaniu wewnętrznej aktywności państwa. Zatem, jeśli chodzi o wyniki kontroli, będących w zainteresowaniu Komisji, możemy mówić o wykonaniu budżetu państwa przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych oraz dwóch innych kontrolach przeprowadzonych za granicą w placówkach dyplomatycznych. W pierwszym przypadku wykonanie budżetu, zarówno w części 23 – członkostwo Rzeczpospolitej Polski w Unii Europejskiej, jak i w części 45 – Sprawy zagraniczne, pozwoliło na pozytywną ocenę wykonania budżetu. Należy jednak podkreślić nierozwiązany w ministerstwie od wielu lat problem pomiaru wykonania zadań i działań na poziomie podległych jednostek, tj. brak mierników w ramach układu zadaniowego budżetu utrudnia dokonanie rzetelnej oceny efektywności i skuteczności realizacji planów finansowych podległych jednostek.

Jeżeli chodzi o kontrole zagraniczne, jedną z nich była kontrola dotycząca funkcjonowania placówek zagranicznych ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki finansowej oraz projektów pomocowych, którą przeprowadzono w ambasadach w Gruzji, Jordanii i Serbii. Druga kontrola pt. „Wspieranie kultury i oświaty na Wschodzie przez służbę zagraniczną" została przeprowadzona przez delegaturę NIK w Rzeszowie w konsulacie generalnym w Petersburgu. Jeżeli chodzi o kontrolę funkcjonowania placówek, zwróciliśmy uwagę na nieskuteczny nadzór nad gospodarką finansową i realizacją projektów pomocowych. Jak oceniliśmy, nadzór nie chronił przed błędami i nie pozwalał na ich ujawnianie i korektę. W efekcie sprawozdania finansowe i bilanse były nierzetelne, a dokumentacja nie pozwalała na prawidłowe ustalenie majątku. Największe zastrzeżenia dotyczyły ambasady Rzeczypospolitej w Gruzji, gdzie ujawniono między innymi, że w 2008 r. zakupiono nieruchomość tzw. Willa Berica, co w konsekwencji wygenerowało negatywną ocenę. Pomimo wielokrotnych zmian koncepcji wykorzystania, nadal pozostawała niezagospodarowana. W związku z tym uległa degradacji i jej wartość spadała. Wycena wykonana w lutym 2018 r. wykazała, że obecna wartość tej nieruchomości wynosi 15% ceny nabycia.

Warto również wspomnieć o kolejnym problemie służby zagranicznej, ujawnionym w ambasadzie w Ammanie, gdzie przez ponad 10 miesięcy, od lipca 2017 r. do czerwca 2018 r., nie zostało obsadzone stanowisko kierownika referatu administracyjno-finansowego, pomimo że ambasador wielokrotnie występował do ministerstwa o pilne obsadzenie tego stanowiska. W okresie wakatu MSZ trzykrotnie delegowało pracowników, którzy doraźnie wykonywali czynności finansowo-księgowe oraz przygotowywali sprawozdanie. Jednak naszym zdaniem brak stałego zatrudnienia na tym stanowisku nie pozostawał bez wpływu na powstanie w placówce nieprawidłowości w zakresie dokumentowania procesów likwidacji środków trwałych oraz sporządzania dowodów księgowych i ujmowania wydatków w księgach rachunkowych.

W przypadku kontroli dotyczącej wspierania kultury i oświaty na Wschodzie, przeprowadzonej w konsulacie generalnym w Petersburgu, naszym zdaniem konsulat angażował się w realizację projektów wspierających organizacje polonijne i Polaków mieszkających na terenie okręgu konsularnego. Natomiast zwróciliśmy uwagę na brak ewaluacji długofalowych efektów projektów po ich zakończeniu, co ogranicza możliwość oceny ich skuteczności.

Na koniec mojego wystąpienia chciałbym powiedzieć, że warto zwrócić uwagę na rozdział piąty naszego sprawozdania – współpracę NIK z partnerami zagranicznymi. To jest wizytówka dla zagranicznych partnerów, ale także rodzaj promocji naszego kraju poza jego granicami. W ramach współpracy opisanej na kilkunastu stronach, NIK w szczególności uczestniczyła w kontrolach międzynarodowych, była audytorem zewnętrznych organizacji międzynarodowych. Realizujemy także przeglądy partnerskie na rzecz innych najwyższych organów kontroli, jesteśmy aktywnym członkiem międzynarodowych organizacji najwyższych organów kontroli: INTOSAI oraz EUROSAI.

Kończąc swoje wystąpienie zwracam się z prośbą do Wysokiej Komisji o pozytywne zaopiniowanie sprawozdania. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Marek Kuchciński (PiS):

Dziękuję panu dyrektorowi. W tej chwili proszę państwa posłów o ewentualne wypowiedzi lub zadawanie pytań. Proszę bardzo, pan przewodniczący Arkadiusz Mularczyk.

Poseł Arkadiusz Mularczyk (PiS):

Przed 11 laty zadałem pytanie ówczesnemu ministrowi spraw zagranicznych, panu Sikorskiemu, o udział Rzeczypospolitej Polskiej w organizacjach międzynarodowych i płatności składek z tego tytułu pod kątem efektywności udziału w tych organizacjach i ponoszenia kosztów z tego tytułu. Czy państwo kiedykolwiek badali problematykę, jak wykorzystywany jest udział Rzeczypospolitej w różnych organizacjach, których są dziesiątki a nawet setki, i efektywność wykorzystania naszego udziału w tych organizacjach?

P.o. dyrektor departamentu NIK Dariusz Zielecki:

Nie przypominam sobie, żebyśmy obejmowali szczegółową kontrolą uczestnictwo Polski w organizacjach międzynarodowych. Oczywiście sprawdzamy, w ramach corocznego wykonania budżetu państwa, prawidłowość przekazywania składek na ten cel. W latach poprzednich stwierdzaliśmy przypadki, gdy składki nie były płacone w terminie, a nawet występowały odsetki. Natomiast w ostatnim czasie składki, które są pokaźne, były płacone w terminie i od strony formalno-rachunkowej nie mieliśmy problemów. Jednak nie przypominam sobie, abyśmy robili szczegółową kontrolę w latach poprzednich. Na pewno nie w ostatnich latach.

Przewodniczący poseł Marek Kuchciński (PiS):

Dziękuję. Czy ktoś z państwa chce zabrać głos? Nie słyszę, zatem możemy uznać, że dyskusja jest zamknięta. Chcę zaproponować, aby Komisja rekomendowała przyjęcie sprawozdania z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2019 r. Przystępujemy do głosowania. Kto jest za pozytywnym zaopiniowaniem przedstawionego sprawozdania? Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu? Kończymy głosowanie. Ogłaszam wyniki. Głosowało 22 posłów – 19 było za, nikt nie był przeciw, 3 posłów wstrzymało się od głosu. Stwierdzam, że Komisja przyjęła pozytywną opinię. Dziękuję.

Informuję, że porządek obrad został wyczerpany. Protokół dzisiejszego posiedzenia zostanie wyłożony do przejrzenia w sekretariacie Komisji w Kancelarii Sejmu. Zamykam posiedzenie Komisji.